

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 14C/97/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4118209825
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Moravčíková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2020:4118209825.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, sudkyňou JUDr. Katarínou Moravčíkovou, v spore žalobcu: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava, IČO: 00 151 700, proti žalovanému: Ing. V. N., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom Za humnami XXX/XX, T., o zaplatenie X 522,72 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 2 522,76 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 22.08.2018 si žalobca uplatnil voči žalovanému nárok na zaplatenie sumy 2 522,76 eur a náhradu trov tohto konania. Žalobca podanú žalobu odôvodnil tým, že dňa 05.05.2017 uzatvoril so žalovaným zmluvu o obchodnom zastúpení pri sprostredkovaní poistenia v univerzálnej sieti (ďalej len „zmluva“), na základe ktorej sa žalovaný (reprezentant) zaviazal vykonávať finančné sprostredkovanie medzi poisťovňou a zúčemcami o poistenie poskytované poisťovňou, prostredníctvom uzatvárania poistných zmlúv medzi klientmi a žalobcom. Za uvedenú činnosť mal žalovaný nárok na províziu v zmysle príslušných ustanovení zmluvy a Provízneho poriadku. Podľa čl. V bod 3 zmluvy bol reprezentant povinný vrátiť vyplatenú províziu, a to aj po ukončení tejto zmluvy (ďalej len „storno provízie“), ak zanikne reprezentantom sprostredkované poistenie alebo v priebehu trvania poistenia dôjde k zníženiu výšky ročného poistného, pričom výška a spôsob storna provízie je špecifikovaný v zmluve a v Províznom poriadku. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o obchodnom zastúpení boli Provízny poriadok, Smernica pre reprezentanta, Obchodná politika. Provízny poriadok v upravuje podmienky pre vyplatenie ziskateľskej provízie, provízia za starostlivosť v 1. roku poistenia a provízie za starostlivosť a ziskateľskej provízie z navýšeného ročného poistenia a provízie za starostlivosť z tohto navýšenia ako aj provízie zo sprostredkovaného dopoistenia. Zároveň medzi stranami sporu boli dohodnuté podmienky storno provízie. V zmysle provízneho listu za mesiac február až máj 2018 bol žalovaný povinný vrátiť žalobcovi dlh, ktorý mu vznikol z titulu storna provízie v celkovej výške 2 522,76 eur (za 2/2018 v sume 235,26 eur, 3/2018 v sume 714,27 eur, 4/2018 v sume 82,98 eur a 5/2018 v sume 1 573,23 eur). Žalovaný požiadal dňa 25.01.2018 o zrušenie zápisu v registri, podregister poistenia alebo zaistenia, a dňa 01.02.2018 mu bol zápis pod reg. číslom 228887 zrušený. Žalobca vyzýval žalovaného na zaplatenie jeho dlhu v lehote 30 kalendárnych dní, ale žalovaný dlh nesplnil.

2. Proti platobnému rozkazu zo dňa 30.11.2018, č. k. 14C/97/2018-31, podal žalovaný odpor, z dôvodu čoho došlo k jeho zrušeniu uznesením súdu zo dňa 02.08.2019, č. k. 14C/97/2018-37.

3. V odpore žalovaný uviedol, že platnosť nároku je z pohľadu § 37 až 39 Občianskeho zákonníka spochybniteľná pre konanie osôb v mene žalobcu pri náboře poisťovacích agentov, verejných príslubov voči nim i samotného riadenia agentov manažérmi. Jeho pôvodný zámer bol nastúpiť k žalobcovi do normálneho zamestnania so sľubovaným platom 900 eur, a nie do neistého postavenia poisťovacieho agenta. Pod rôznymi príslubmi mu boli predložené podmienky, ktoré nezodpovedali realite odmien. Predložili mu neprezentovaný produkt spolupráce, ktorý bol neprehľadný, nejasný. Bolo pre neho nezrozumiteľné, k čomu malo slúžiť žalobcom predložené poistenie agenta voči zodpovednosti za spôsobenú škodu. Okrem toho mu neboli vyplatené 2-3 fixné provízie po 500 eur. V odpore vzniesol námietku premlčania.

4. Žalobca vo vyjadrení k odporu žalovaného uviedol, že žalobný návrh podal po neúspešnom riešení dlhu žalovaného voči nemu mimosúdnou cestou. Doručoval mu 2 výzvy na úhradu dlhu, jednu si osobne prevzal a druhú nie, ale výzvy zostali bez reakcie. Žalovaný žiadnym spôsobom nespochybnil spôsob ani výšku storno provízie. Poukázal ďalej na to, že žalovaný bol v čase uzatvorenia zmluvy právne spôsobilý na právne úkony, z čoho vyplýva zodpovednosť za úkony, ktoré vykonal. Medzi stranami sporu ide o obchodnoprávny vzťah. Vykonávanie činnosti finančného sprostredkovania je definované osobitným právnym predpisom a uvedené konanie je podnikaním. Tvrdenia žalovaného sú účelové a zavádzajúce, pretože ak by mal žalovaný pochybnosti o ustanoveniach zmluvy a jej nevyváženosti, mal právo zmluvu nepodpísať a neuzavrieť obchodno-právny vzťah. Zmluvu považuje za platný právny úkon, žalovaný bol s jej obsahom oboznámený, potvrdil to svojim podpisom. Ak nemal prípadný záujem o spoluprácu formou obchodného zastúpenia, mal právo ukončiť zmluvu ihneď po tomto zistení, čo ale neurobil. Kým žalobca vyplácal žalovanému provízie, nemal v úmysle poukázať na neplatnosť spôsobu uzatvorenia zmluvy a žiadnym spôsobom nenamietal spôsob jej uzatvorenia a vykonával finančné sprostredkovanie. Predmetom konania je nárok žalobcu na vrátenie vyplatených provízií z dôvodu, že žalovaným sprostredkované poistné zmluvy zanikli alebo u niektorých bola znížená výška poistného, čím sa znížil nárok na vyplatenie provízie (čl. V bod 1 až 8). Všetky typy provízií podliehajú stornu provízie, žalobca si voči nemu uplatnil storno províziu len v prípadoch, ak bola žalovanému provízia aj reálne vyplatená. Provízny poriadok obsahuje výklad pojmov a špecifikuje zánik nároku na províziu žalovaného ako obchodného zástupcu. Žalobca má za to, že vyplatenie provízie žalovanému je nesporné. Žalobca vypláca tzv. ziskateľskú províziu za výkon činnosti žalovanému za prvý rok platnosti poistnej zmluvy v celku ako jednu sumu, žiada vrátiť ale len alikvótnu časť, v prípade, ak nedošlo k 100% stornu poistnej zmluvy. Takisto pri ostatných druhoch provízií sú presne vymedzené podmienky pre jej vyplatenie. Provízne listy žalobca zasielal žalovanému elektronicky (čl. V ods. 8), ten nereklamoval ich nedoručenie, preto sa považovali podľa zmluvy za doručené. Z provízneho poriadku tvoriaceho neoddeliteľnú súčasť zmluvy je zrejmé, že žalovaný má vrátiť vyplatenú províziu podľa jednotlivých typov storno provízie, a to tak v prípade zániku zmluvy, ak zanikne žalovaným uzatvorené poistenie alebo v priebehu trvania poistenia dôjde k zníženiu výšky ročného poistenia. U žalovaného 11 poistných zmlúv bolo stornovaných so 70,00 - 96,24% stornom provízie, tj. zmluvy boli uzatvorené účelovo, a to za účelom vyplatenia provízie. Zaujímavé je aj to, že mená klientov sa opakujú a majú rovnaké priezvisko ako žalovaný. Neuskutočnením, resp. zánikom obchodu sa v zmysle zmluvy rozumie jednak predčasný zánik poistnej zmluvy ako aj zníženie výšky ročného poistného, pričom následkom neplatenia poistného je zánik poistnej zmluvy. Povinnosťou žalovaného bolo navrhovať uzavretie obchodov alebo uzavierať obchody len s osobami, u ktorých sú predpoklady, že svoje záväzky splnia (§ 658 Obchodného zákonníka). Nedodržanie obchodných podmienok žalovaným je porušením jeho povinnosti a zakladá právne následky s tým spojené. Provízne listy sú riadnym akceptovaným daňovým a účtovným dokladom žalovaného, ktorý tieto spolu so zmluvou predkladá príslušným úradom na zdokladovanie vykonávania činnosti sprostredkovania poistenia žalovaným. Žalobca poukázal na rozhodnutia súdov SR, v zmysle ktorých dohodnuté podmienky pre možnosť stornovania vyplatených provízií sú typické pre činnosť poistných spoločností, a preto je logickým dôsledkom úprava storno provízií, ide tu o obchodnoprávny vzťah; preto nemožno hovoriť o zvýhodnení, resp. zvýhodňovaní jednej zo zmluvných strán (rozh. NS SR č. 117/1999, rozh. KS Bratislava, sp. zn. 10Co/138/2015). Žalovaný nereklamoval obsah jednotlivých províznych listov, nerozporoval vyplatenie provízií v jeho prospech. Počas vzájomnej spolupráce žalovaný nikdy nespochybnil žiadnym spôsobom uplatňovaný princíp storno vyplatených provízií. Povinnosť vrátenia provízie bola upravená priamo zmluvou a takisto aj žalobca mal podľa nej povinnosť plniť - vyplatiť províziu reprezentantovi z uzatvorených poistných zmlúv. Keďže žalovaný v predmetnom zmluvnom vzťahu vystupoval ako podnikateľ, nepožíva striktnú ochranu ako spotrebiteľ. Podmienky zániku nároku na províziu nie sú zmluvne upravené v neprospech

žalovaného. Pokiaľ ide o poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone sprostredkovateľskej činnosti, povinnosť vyplýva priamo zo zákona, pričom žalobca v tomto smere poskytuje obchodným zástupcom mimoriadnu províziu - príspevok, ktorý má použiť na úhradu poistného pri sprostredkovaní poistenia. V prípade žalovaného bol poskytnutý príspevok na rok 2017 a 2018. Žalovaný si zamieňa pojmy odborná starostlivosť a škoda. Stav každej poistnej zmluvy na Províznom liste, vychádza zo stavu poistnej zmluvy v technickom systéme žalobcu a odráža skutočnosti súvisiace so stavom poistnej zmluvy sprostredkovanej žalovaným. Ak dôjde k zániku poistnej zmluvy, resp. k časti jej poistenia v účtovnom mesiaci, vzniká žalobcovi nárok na storno províziu a zároveň sa generuje systémom provízny list, ktorý predmetné skutočnosti zachytí. Žalovaný bol pravidelne na mesačnej báze informovaný o stave poistných zmlúv, mal vedomosť o storno províziách, pretože tieto mu boli doručované podľa zmluvy elektronicky a žalovaný ich nerozporoval. Po ukončení spolupráce mu žalobca provízne listy doručoval písomne, poštou. Akákoľvek zmena poistnej zmluvy nie je možná bez prejavenej vôle samotného klienta. Povinnosť vrátiť storno províziu podporuje aj právna úprava v § 32 ods. 12 zákona o dani z príjmov, výkon činnosti finančného sprostredkovania je podnikaním na základe osobitného predpisu a nepožíva status spotrebiteľa a nejde ani o pracovnoprávny vzťah v zmysle Zákonníka práce. Nárok žalobcu nie je premlčaný, v tomto prípade sa aplikuje premlčacia doba štyri roky. Žalovaný podľa žalobcu nepredložil žiadny relevantný dôkaz, ktorým by vyvrátil jeho tvrdenia; neunesol v tomto smere dôkazné bremeno vo vzťahu ku skutočnostiam, ktoré inak tvrdí.

5. Žalovaný v rámci dupliky uviedol, že aj keď sa žalobca odvoláva na Obchodný zákonník, v čase podpisovania zmluvy dňa 05.05.2017 s ním podpisoval zmluvu ako s fyzickou osobou. Oprávnenie na poisťovacie služby získal žalovaný až v júni 2017. Žalobca preto postupoval v rozpore s dobrými mravmi. Pôvodným zámerom žalovaného bolo nastúpiť k žalobcovi do pracovného pomeru s platom 900 eur mesačne; tak to prezentovali v inzercii a na portáli ISTP.sk. Naďalej zostalo podľa neho nezrozumiteľné, k čomu malo slúžiť poistenie agenta a kto ho mal platiť. Žalobu preto navrhol zamietnuť.

6. Súd posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán sporu, vykonal dokazovanie listinami, ktoré strany predložili, najmä zmluvou zo dňa 05.05.2017 spolu s prílohou (províznym poriadkom), províznymi listami žalovaného, žiadosťou žalovaného o výmaz z registra a oznámením o jej zrušení, výzvami žalobcu s doručenkami, prehľadom stornovaných zmlúv, dokladmi o úhrade provízií, poistnými zmluvami, uzatvorenými žalovaným ako obchodným zástupcom, oznámeniami o zániku poistných zmlúv, emailovou komunikáciou, výsluchom žalovaného, výsluchom svedkyne Mgr. Aleny Janičikovej, vyjadreniami strán sporu, a zistil tento skutkový a právny stav:

7. Medzi žalobcom ako poisťovňou a žalovaným ako reprezentantom bola dňa 05.05.2017 uzatvorená zmluva o obchodnom zastúpení pri sprostredkovaní poistenia v univerzálnej sieti, ziskateľské číslo 64539. V článku V. bod 1 až 8 bolo zmluvne dohodnuté, za akých podmienok poisťovňa vyplatí žalovanému ako obchodnému zástupcovi províziu, ako aj za akých podmienok je žalovaný ako reprezentant povinný vrátiť vyplatenú províziu poisťovni. Podľa článku V. bod 1 zmluvy, poisťovňa zaplatí reprezentantovi províziu. Provízia je odmena reprezentanta za výkon činnosti dohodnutej v tejto zmluve. Nárok na províziu za výkon finančného sprostredkovania v zmysle zmluvy a jej splatnosť sú špecifikované v Prílohe č. 1 tejto zmluvy (ďalej len „Provízný poriadok“). Podľa článku V. bod 2 zmluvy, v provízii sú obsiahnuté všetky náklady reprezentanta, ktoré mu vzniknú v súvislosti s finančným sprostredkovaním podľa tejto zmluvy. Okrem provízie nemá reprezentant nárok na úhradu žiadnych ďalších nákladov od poisťovne za činnosť spojenú s finančným sprostredkovaním v zmysle tejto zmluvy, okrem náhrady nákladov špecifikovaných v čl. III. bod 9 tejto zmluvy. Podľa článku V. bod 3 zmluvy, reprezentant je povinný vrátiť vyplatenú províziu poisťovni, a to aj po ukončení tejto zmluvy (ďalej len „storno provízie“), ak zanikne reprezentantom sprostredkované poistenie alebo v priebehu trvania poistenia dôjde k zníženiu výšky ročného poistného, pričom výška a spôsob storna provízie je špecifikovaný v tejto zmluve a Províznom poriadku. Podľa článku V. bod 4. zmluvy, po zániku poistenia, resp. po znížení výšky ročného poistného v priebehu trvania poistenia vykoná poisťovňa storno provízie zrážkou zo získanej provízie za mesiac, v ktorom k takejto skutočnosti došlo. Podľa článku V. bod 5. zmluvy, pokiaľ storno provízie nie je vykonané zrážkou z provízie podľa bodu 4 tohto článku, reprezentant je povinný do jedného mesiaca po doručení vyúčtovania provízií, t.j. od oznámenia o zániku poistenia, resp. o znížení výšky ročného poistného zaplatiť sumu vo výške storno provízie na účet poisťovne oznámený písomne reprezentantovi. Podľa článku VII bod 13 zmluva nadobudla platnosť dňom jej podpisu oboma zmluvnými stranami a účinnosť dňom vydania osvedčenia zo strany poisťovne o zápise reprezentanta do registra.

8. Súdu bola predložená aj Príloha č. 1 k Zmluve o obchodnom zastúpení pri sprostredkovaní poistenia osôb - Províznym poriadok. V Províznom poriadku je v bode 1 uvedené za akých podmienok vzniká nárok na províziu a jej druhy, v bode 2. je výklad pojmov, v bode 3. storno provízie.

9. Podľa predložených províznych listov vznikla žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi storno ziskateľskej provízie (STZP) v nasledovných sumách:

- Za obdobie od 01.02.2018 do 28.02.2018 vo výške 235,26 eur - storno ziskateľskej provízie, zmluvy S. N. 0372184119, 0372184564

- Za obdobie od 01.03.2018 do 31.03.2018 vo výške 714,27 eur- storno ziskateľskej provízie, zmluvy Z. N. 0305007445, 0372212894, U. N. 0305011033, S. N. 0305036865,

- Za obdobie od 01.04.2018 do 30.04.2018 vo výške 0 eur - bonifikácia poistenia vo výške 82,98 eur bola započítaná s inými záväzkami

- Za obdobie od 01.05.2018 do 31.05.2018 vo výške 1 573,23 eur - storno ziskateľskej provízie, zmluvy Tomáš N. 0305065518, Z. N. 0305089617.

10. Žalovaný bol zapísaný do registra finančných agentov a finančných poradcov NBS- podregister pod č. 228887 a tento zápis v registri bol žalovanému zrušený na základe jeho žiadosti dňa 01.02.2018. Žalobca oznámenie o zrušení zápisu doručil žalovanému dňa 12.02.2018. Zároveň poisťovňa týmto vyzvala žalovaného na vrátenie osvedčenia o zápise do registra podregister poistenia alebo zaistenia na príslušnú pobočku poisťovne najneskôr do 3 kalendárnych dní odo dňa doručenia tohto oznámenia. Žalovaný mal so žalobcom uzatvorenú poistnú zmluvu na poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú v súvislosti s výkonom finančného sprostredkovania na 1 rok zo dňa 04.05.2017.

11. Výzvami zo dňa 15.05.2018 a 06.07.2018 vyzval žalobca žalovaného na vrátenie storno provízie do 30 kalendárnych dní od doručenia výzvy. Žalobca súdu predložil všetky zmluvy, ktoré v jeho mene uzavrel žalovaný ako reprezentant a uviedol, kedy tá ktorá zmluva zanikla a z akého dôvodu. Jednalo sa o nasledovné zmluvy: 0305089617 - Mgr. Z. N., zánik - neplatenie poistného, 0305065518 - U. N., zánik - neplatenie poistného, 0305036865 - S. N., zánik - neplatenie poistného, 0372242628 - Z. I. - zánik - neplatenie poistného, 0305011033 - U. N., zánik - neplatenie poistného, 0372212894 - Mgr. Z. N., zánik - neplatenie poistného, 0372184564 - S. N., zánik - neplatenie poistného, 0305007445 - Mgr. Z. N., zánik - neplatenie poistného, 0372184119 - Drahomíra N., zánik - neplatenie poistného, 0372165548 - Mgr. Z. N., zánik - neplatenie poistného, 0372165530 - U. N., zánik - neplatenie poistného, 0304927528 - Mgr. Z. N., zánik - neplatenie poistného.

12. Podľa províznych listov vystavených žalobcom boli žalovanému za obdobie od 01.06.2017 do 31.12.2017, vyplatené provízie v sume 5 480,57 eur. Súdu boli predložené aj všetky ďalšie provízne listy a výpisy z účtu, ktoré preukazujú vyplatenie provízií.

13. Z komunikácie žalovaného so žalobcom vyplýva, že žalovaný kontaktoval žalobcu dňa 24.04.2017 (p. Šrankovú) s tým, že sa prihlasuje na pozíciu v Allianz, má certifikát Úradu pre finančný trh a skúsenosti v účtovníctve a riadení. Na základe toho bol žalovaný pozvaný na osobný pohovor na deň 27.04.2017 o 13.00 hod.

14. Žalovaný na pojednávaní, ktorého sa osobne zúčastnil po tom, čo súd nevyhovel jeho návrhu na odročenie pojednávania, uviedol, že žalobca ho uviedol do omylu, nepostupoval podľa § 39 Občianskeho zákonníka a obišiel zákon o zamestnanosti. Na pohovor u žalobcu sa prihlásil podľa inzerátu, bolo mu tam prisľúbené, že bude mať plat 900 eur mesačne. Zmluvu považoval za virtuálnu, vyplývali z nej len samé povinnosti. Postupne dochádzal na to, že je to podvod, mesačne mu nebola poskytovaná mzda. Pôvodne uvádzaný pravidelný príjem 500 eur nakoniec mohol dostať len vtedy, ak splnil normu. V záujme splnenia normy poistoval celú rodinu, pretože nemali peniaze na platenie poistného, vznikli mu dlhy a došlo k zániku poistných zmlúv. Odstupom času zistil, že nemá ani živnosť, je evidovaný len v Národnej banke Slovensku ako finančný agent. Spolu s manažérkou odišiel potom pracovať do Union poisťovne, tam boli lepšie podmienky, ale aj tam spoluprácu ukončil. Namietal spôsob uzatvorenia zmluvy (inercia mala charakter pracovného pomeru), charakter spolupráce podľa osobitného zákona (absolvoval školenia, pravidelne chodil do poisťovne, absolvoval telefonáty), zmluvný vzťah je podľa neho v rozpore s eurosmernicou a rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 16Cb/134/2015. Žalobca na neho robil nátlak, musel dodržať normu, inak bol zosmiešňovaný. Klientov si musel získať

sám, nedostal poistný kmeň, ktorý mu bol sľúbený. Žalobca si sľub platiť 500 eur mesačne ako fixnú províziu nesplnil, do výkonu nezarátal uzatvorené zmluvy senior. Podľa jeho vyjadrenia on dotovoval žalobcu a nie žalobca jeho. Spôsobilo mu to finančné škody v rodine, tvrdil, že mu mali vyplatiť fixnú províziu za 8 mesiacov vo výške 4 000 eur. Uplatnil si nárok na poistné, ktoré museli v rodine zaplatiť z uzatvorených zmlúv titulom vzájomnej žaloby. Tieto by mal podľa neho vyčísliť žalobca, pretože ťažko sa to ráta, je to dosť náročné.

15. Svedkyňa I.. Z. N. C., manželka žalovaného, uviedla, že inzerát na prácu našla ona a vyzeral ako pracovná ponuka. Pozícia nebola presne pomenovaná a bola tam uvedená odmena 900 eur. Po pohovore žalovaný zistil, že ide o prácu finančného agenta, doma sa o tom rozprávali, vedeli, že je veľa takýchto agentov a ľudia majú aj zlé skúsenosti. Z dôvodu zlej finančnej situácie sa žalovaný ale rozhodol, že to skúsi. Absolvoval aj rôzne školenia. Ona bola nezamestnaná. Problém nastal po zmene manažérky, žalovaný začal mať psychické problémy, v tom čase bol problém získať nové zmluvy, tak sa rozhodli, že sa dajú poistiť ako členovia rodiny. Spočiatku poistné platili, potom to finančne nezvládali a vznikol aj dlh na poistnom, ktorý uhradili v roku 2019. O všetkom sa doma rozprávali, vedel o tom, že bude finančným agentom. Nevedela, ako bol žalovaný odmeňovaný, ale to, že mu žalobca poslal provízie tesne pred Vianocami 2017, považovala za neseriózne. Jediná cesta ako získať peniaze pre rodinu a províziu od žalobcu bolo podľa nej uzatvorenie poistných zmlúv s príslušníkmi rodiny.

16. Žalobca vo vyjadrení, ktorým ospravedlnil neúčast' na pojednávaní, uviedol, že podľa rozsudku C-48/16 Európskeho súdneho dvora, ktorý odkazuje na Smernicu Rady 86/653/EHS, jej cieľom je najmä chrániť obchodného zástupcu v jeho vzťahu so zastúpeným, ale s tým, že má povinnosť konať lojálne a dobromyseľne. Podľa čl. 10 ods. 1 smernice zákonodarcu mal v úmysle podmieniť splatnosť provízie skôr realizáciou zmluvy ako jej uzavretím. Obchodný zástupca vystupuje ako podnikateľ, nepožíva ochranu ako spotrebiteľ, vykonáva činnosť na základe osobitného zákona č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a poradenstve. Strany sporu sa dohodli na vzájomných právach a povinnostiach, nie je vôbec dôvodné poskytovať žalovanému zvýšenú ochranu. Životné poistenie sa uzatvára na dobu desaťročí, a nie na mesiac. Preto ak budú takéto zmluvy stornované v priebehu prvých troch mesiacov, budú považované za neuskutočnený obchod a stornované 100 % storno provízie. Takáto zmluvná úprava nie je v neprospech žalovaného, ide o úpravu, ktorá upravuje vzťahy dvoch podnikateľov s ohľadom na riziko poistného trhu a ak by neexistovala, tak by žalobca vytváral priestor a doslova navádzal obchodných zástupcov k podvodnému konaniu pri uzatváraní životného poistenia. Žalovaný bol oboznámený s celým systémom vzniku nároku, splatnosti, zániku nároku a storno provízie, počas trvania zmluvy tento systém žiadnym spôsobom nerozporoval a vyplácanie provízií a ich storno, ku ktorým dochádzalo aj počas trvania zmluvy, nenamietal, nereklamoval.

17. Žalovaný v záverečnej reči navrhol žalobu zamietnuť, spochybnil zákonnosť uzatvoreného vzťahu, pretože od agentov sa vyžadujú povinnosti ako od zamestnancov. Normuje sa ich výkon, čím sa podmieňuje vyplácanie odmien a provízie. Žalobca zavádza už od počiatku inzeriou, nedostatočne vysvetľuje podmienky činnosti a odmeňovania, mnohé veci mení na škodu agentov, čím hľadá zámienky ako nevyplatiť provízie. Neplní nariadenia dohľadu nad poisťovacím trhom NBS, núti vykonávať poisťovaciu činnosť na trhu, na ktorú nie je agent ešte pripravený a zaškolený. Zneužíva rodinných príslušníkov agentov, ktorých musí poistiť. Pri poistnom produkte Senior, ktorý mal patriť do normy agenta, svojvoľne žalobca určil, že tam nepatrí, čím ho poškodil o fixnú odmenu. Nejasne určil podmienky pri tzv. poistení majetku. Myslí si, že žalobca mal úlohy poisťovníctva plniť cez pracovníkov formou riadneho pracovného pomeru, kde by musel vyplácať aspoň minimálnu mzdu, ktorú nahrádzal fixom mesačne 400-500 eur. Činnosť agenta má charakter zamestnanca, ale bez istého príjmu, čím je vystavovaný stresu, neistote a manipulácie zo strany manažérov. Takisto zostáva sporná otázka morálnosti toho, že žalobca sám určuje, za akých podmienok sa platí poistka, koľko sa platí a pod. Považoval za potrebné, aby sa k tomu vyjadril žalobca. Uviedol, že požiadal o predĺženie lehoty na doplnenie údajov, pretože mal za to, že súdne lehoty počas pandémie neplynú a predlžujú sa. Zmluvný vzťah nie je podľa neho legitímny a možno ani legálny, žalobcovi by navrhol vykonať zmierovacie konanie.

18. Podľa § 652 ods. 1, 4 Obchodného zákonníka, zmluvou o obchodnom zastúpení sa obchodný zástupca ako podnikateľ zaväzuje pre zastúpeného vyvíjať činnosť smerujúcu k uzatvoreniu určitého druhu zmlúv (ďalej len "obchody") alebo dojednávať a uzatvárať obchody v mene zastúpeného

a na jeho účet a zastúpený sa zaväzuje zaplatiť obchodnému zástupcovi províziu. Zmluva musí mať písomnú formu.

19. Podľa § 654 ods. 1 Obchodného zákonníka, predmetom záväzku obchodného zástupcu je vyhľadávanie záujemcov o uzavretie obchodov, ktoré sú vymedzené v zmluve.

20. Podľa § 655 ods. 1 Obchodného zákonníka, obchodný zástupca je povinný uskutočňovať činnosť podľa § 652 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1991/513/>> s vynaložením odbornej starostlivosti a v dobrej viere, je povinný dbať na záujmy zastúpeného, konať v súlade s jeho poverením a rozumnými pokynmi zastúpeného a poskytovať zastúpenému potrebné a dostupné informácie.

21. Podľa § 658 ods. 1 Obchodného zákonníka, obchodný zástupca je povinný navrhovať uzavretie obchodov alebo uzavierať obchody len s osobami, u ktorých sú predpoklady, že svoje záväzky splnia.

22. Podľa § 659 ods. 1 Obchodného zákonníka, obchodný zástupca má nárok na províziu dojednanú alebo zodpovedajúcu zvyklostiam v odbore činnosti podľa miesta jej výkonu s prihliadnutím na druh obchodu, ktorý je predmetom zmluvy. Províziou je aj odmeňovanie obchodného zástupcu vykonávané v závislosti od počtu alebo od úrovne obchodov.

23. Podľa § 659a Obchodného zákonníka, obchodný zástupca má nárok na províziu za obchody uskutočnené počas trvania zmluvného vzťahu, ak

- obchod sa uzatvoril v dôsledku jeho činnosti,
- obchod sa uzatvoril s treťou osobou, ktorú ešte pred uzavretím obchodu získal na účel uskutočňovania obchodov tohto druhu.

24. Podľa § 662 ods. 1 Obchodného zákonníka, nárok na províziu zanikne, ak je zrejmé, že obchod medzi zastúpeným a treťou osobou sa neuskutočnil a ak jeho neuskutočnenie nie je dôsledkom okolností, za ktoré zodpovedá zastúpený, ak z obchodu nevyplýva niečo iné.

25. Podľa § 662 ods. 2 Obchodného zákonníka, provízia, ktorá už bola uhradená, musí sa vrátiť, ak nárok na ňu zanikol podľa odseku 1.

26. Podľa § 324 ods. 1 Obchodného zákonníka, záväzok zanikne, ak sa veriteľovi splní včas a riadne.

27. Podľa § 340 ods. 1 Obchodného zákonníka, dlžník je povinný záväzok splniť v čase určenom v zmluve.

28. Súd žalovanému na základe jeho návrhu na pojednávaní, konanom dňa 13.02.2020, poskytol lehotu 10 dní na predloženie špecifikácie vzájomnej žaloby ako aj všetkých ostatných prostriedkov procesnej obrany, spolu s poučením, že na neskôr predložené dôkazy nebude prihliadať. Táto lehota začala plynúť dňa 14.02.2020.

29. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že žaloba žalobcu je dôvodná. Medzi žalobcom a žalovaným bola dňa 05.05.2017 uzatvorená zmluva o obchodnom zastúpení pri sprostredkovaní poistenia v univerzálnej sieti. Žalovaný bol s obsahom zmluvy dostatočne oboznámený a podpisom prejavil vôľu byť touto zmluvou viazaný. Túto skutočnosť mal súd preukázanú aj z výsluchu svedkyne - manželky žalovaného, ktorá potvrdila, že žalovaný mal vedomosť o tom, že ide o prácu agenta, doma to spolu preberali a rozhodli sa, že tú ponuku prijme. Samotnú zmluvu súd posúdil ako platný právny úkon, ktorá presne vymedzovala práva a povinnosti strán. Súd nezistil žiadne zákonné dôvody, ktoré by spôsobili jej neplatnosť. Na základe toho súd dospel k záveru, že strany sporu boli viazané touto zmluvou.

30. V tomto prípade ide o zmluvu o obchodnom zastúpení pri sprostredkovaní poistenia osôb, ktorá bola uzavretá podľa § 652 Obchodného zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1991/513/>>, pričom podľa § 2 ods. 2 písm. c) Obchodného zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1991/513/>>, podnikateľom je osoba, ktorá podniká na základe iného, než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov. Činnosti, ktoré nie je možné považovať za živnosť, upravuje § 3 zák. č. 455/1991 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1991/455/>>

> Zb. o živnostenskom podnikaní, živnosťou potom nie sú činnosti typicky podnikateľské, ktoré môžu vykonávať fyzické a právnické osoby, ale neupravuje ich živnostenský zákon, ale zvláštne predpisy. V zmysle § 2 ods. 5 zákona číslo 186/2009 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2009/186/>> Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, „finančné sprostredkovanie vykonávané podľa tohto zákona je podnikaním“, v nadväznosti na § 14 ods. 2 zákona: „navrhovateľom na zápis viazaného finančného agenta je finančná inštitúcia so sídlom alebo umiestnením organizačnej zložky na území Slovenskej republiky, s ktorou má viazaný finančný agent uzavretú zmluvu podľa § 8“ a v nadväznosti na ods. 7 zákona: „viazaný finančný agent, podriadený finančný agent a viazaný investičný agent, sú oprávnení začať vykonávať finančné sprostredkovanie odo dňa zápisu do registra“. V zákonnej úprave zmluvy o obchodnom zastúpení prevažujú povinnosti obchodného zástupcu, čo je dané najmä typom zmluvy, pri ktorom väčšie riziká znáša práve zastúpený. Toto ustanovenie je dispozitívnym ustanovením, a preto umožňuje, aby si zmluvné strany v záujme právnej istoty určili podmienky, ktoré budú pre účely zániku nároku na províziu považované za okolnosti, z ktorých bude zrejmé, že obchod s druhou stranou sa neuskutočnil.

31. Keďže tieto podmienky boli medzi zmluvnými stranami dojednané, žalobcovi vzniklo právo na vrátenie provízií pri splnení predpokladov, pri prípadoch predčasného zániku poisťných zmlúv sprostredkovaných žalovaným, resp. pri znížení ročného poisťného.

Neobstoja preto ani dôvody uvádzané žalovaným, ktorý predmetné provízie, ktorých výšku ani nenamieta, reálne prevzal ako podnikateľ od žalobcu. Neobstoja ani jeho tvrdenie, že zmluva o obchodnom zastúpení pri sprostredkovaní poistenia osôb je neplatná, pretože v čase jej podpísania žalovaný nebol zapísaný v registri Národnej banky Slovenska, keď zmluva bola podpísaná 05.05.2017 a zápis do registra žalovaného uskutočnený až 05.06.2017. Súd v tomto smere konštatuje, že takúto požiadavku zákon, ani zmluva nepredpisuje. Účinnosť zmluvy nastala vydaním osvedčenia zo strany poisťovne o zápise obchodného zástupcu do registra. Zrušenie zápisu v registri, podregister poistenia alebo zaistenia, zoznam viazaných finančných agentov, vedenom Národnou bankou Slovenska, požiadaval žalobcu vykonať samotný žalovaný listom zo dňa 10.01.2018; zápis mu bol zrušený k 01.02.2018.

32. Súd dospel k záveru, že žalobca nespochybniteľne vysvetlil a zargumentoval princíp vzniku nároku na vyplatenie provízií a princíp zániku nároku, t.j. stornovanie provízií. V zmysle zmluvy o obchodnom zastúpení a jej príloh je reprezentant, t. j. žalovaný, povinný vrátiť vyplatenú províziu poisťovni ako žalobcovi, a to aj po ukončení zmluvy, ak zanikne ním sprostredkované poistenie, alebo v priebehu trvania poistenia dôjde k zníženiu výšky ročného poistenia. Všetky typy provízie podliehajú stornu provízie, to znamená, že po ukončení spolupráce žalobcu so žalovaným, nezaniká povinnosť žalovaného vrátiť storno provízie, ktorá je upravená v článku V. zmluvy. Žalobca si uplatnil storno províziu voči žalovanému len v prípadoch, ak bola provízia žalovanému reálne vyplatená a uvedenú skutočnosť ani žalovaný nenamietal, t. j. nie je sporná. Podmienky zániku nároku na províziu nie sú zmluvne upravené v neprospech žalovaného, a to aj s poukazom na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave č. k. 10Co/138/2015 <<http://merit.slv.cz/10Co/138/2015>>, z ktorého vyplýva, že zmluva o obchodnom zastúpení je absolútnym obchodom, kde na oboch stranách vystupujú subjekty v pozícii podnikateľov a v súlade s princípom autonómie zmluvných strán, ovládajúcim obchodnoprávne vzťahy (§ 1 ods. 2 Obchodného zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1991/513/>>), a preto nemožno hovoriť o zvýhodňovaní, resp. znevýhodňovaní jednej z nich. Tento zmluvný vzťah nie je vzťahom pracovnoprávnym, ani spotrebiteľským, ktorý by si vyžadoval zvýšenú ochranu jednej zo zmluvných strán s tým, že žalovaný pri uzatváraní zmluvného vzťahu so žalobcom bol s obsahom zmluvy o obchodnom zastúpení, vrátane jej príloh, riadne oboznámený a bolo výlučne na jeho rozhodnutí, či do tohto zmluvného vzťahu so žalobcom vstúpi, alebo nie.

33. Súd neprihliadol na námietku premlčania, vznesenú žalovaným, pretože z vykonaného dokazovania je zrejmé, že nárok žalobcu premlčaný nie je, pričom premlčacia doba je v tomto prípade podľa § 397 Obchodného zákonníka štyri roky.

34. V priebehu konania mal žalovaný dostatok času a priestoru, a to už aj v rámci vyjadrení, na to, aby uplatnil prostriedky procesného útoku a obrany. Počas konania začal uplatňovať nárok, ktoré má proti žalobcovi, a to titulom poisťného, uhradeného jeho rodinou k jednotlivým poisťným zmluvám ako aj fixnej provízie. Na pojednávaní, konanom dňa 13.02.2020 mu súd uznesením určil lehotu 10 dní na špecifikáciu a odôvodnenie vzájomnej žaloby. Z dôvodu opatrení proti šíreniu koronavírusu

bolo pojednávanie, pôvodne odročené na deň 17.03.2020 zrušené a žalovanému bol oznámený ďalší termín pojednávania na deň 05.05.2020. Je pravdou, že bol prijatý zák. č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej ako lex corona) a ním bolo zavedené pravidlo, že počas obdobia od 27.03.2020 do 30.04.2020 lehoty, teda aj procesné, neplynú. Ak ale určená lehota začala plynúť pred účinnosťou zákona, no neuplynula pred 27.04.2020 - zostávajúcu časť lehoty je potrebné dopočítať od 01.05.2020. Všetky tieto následky nastávajú ex lege a nie je potrebné, aby súd vydával osobitné rozhodnutie o predĺžení lehoty. Z uvedeného je zrejmé, že ak žalovanému začala plynúť lehota na špecifikáciu vzájomnej žaloby ešte dňa 14.02.2020, táto mu uplynula dňa 24.02.2020. K predloženému potvrdeniu o dočasnej pracovnej neschopnosti, ktorá u žalovaného trvala od 31.01.2020 do 11.03.2020 súd uvádza, že kontaktoval jeho všeobecného lekára a v tomto prípade malo ísť len o bežnú virózu. Okrem toho lehota 10 dní by mu aj tak uplynula dňa 21.03.2020, ak by súd prihliadol na to, že bol schopný práce od 11.03.2020. Žalovaný nielen v tejto lehote, ale ani následne do termínu pojednávania súdu nedoručil žiadne podanie ani návrh na prípadné doplnenie dokazovania (prostriedok procesnej obrany). Súd ho na pojednávaní oboznámil s tým, že s poukazom na § 153 Civilného sporového poriadku sú strany povinné predložiť všetky prostriedky procesného útoku a obrany včas, tieto nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, preto na ne súd nemusí prihliadať. Napriek tomu žalovaný navrhol do konania pripustiť klientov, s ktorými uzatvoril zmluvu a ktorí sú teda poškodení s tým, že ich mená dodá súdu. Navrhol, aby žalobca vysvetlil systém fungovania investičného životného poistenia a aby jeho vyjadrenie posúdila Národná banka Slovenska ako dozorný orgán. Súd návrhy žalovaného zamietol, a to tak z dôvodu sudcovskej koncentrácie konania ako aj z dôvodu, že uvedené návrhy na vykonanie dôkazov by žiadnym spôsobom neprispeli k objasneniu žiadnych skutočností, týkajúcich sa predmetu sporu, ktorý predstavuje nárok žalobcu na vrátenie reálne vyplatennej provízie z dôvodu uplatnenia storna provízie. Na základe toho, že žalovaný nie je oprávnený podať návrh na zmenu subjektov, súd o tomto jeho návrhu ani nerozhodoval a žalovanému uviedol, že takéto oprávnenie má len samotný žalobca podľa § 79 a 80 Civilného sporového poriadku. V tomto prípade nešlo ani o inštitút podľa § 81 a nasl. Civilného sporového poriadku (intervenient). O nejasných tvrdeniach, prezentovaných žalovaným, nebolo možné rozhodovať ako o vzájomnej žalobe, prípadne o kompenzačnej námietke, pretože žalovaný v rámci určenej lehoty a ani do pojednávania, konaného dňa 05.05.2020, neuviedol žiadne skutočnosti, ktorými by sa súd mohol zaoberať a posúdiť ich prípadnú dôvodnosť. Dôkazné bremeno tvrdenia bolo v tomto prípade výlučne na žalovanom, nebolo možné a ani dôvodné, preniesť prípadné zistenie inak ním uvádzanej škody vo výške uhradeného poistného z poistných zmlúv jeho rodinných príslušníkov, na žalobcu. Pretože žalovaný v spore neuniesol dôkazné bremeno, ktoré bolo jeho povinnosťou, súd žalobe vyhovel v celom rozsahu.

35. Za výkon činnosti reprezentanta bola žalovanému vyplácaná provízia. Predmetom súdneho konania je nárok žalobcu na vrátenie vyplatennej provízie z dôvodu, že niektoré žalovaným sprostredkované poistné zmluvy zanikli alebo u niektorých zmlúv bola znížená výška poistného, čím sa ponížil nárok na vyplatenie provízie. Žalovanému vznikla povinnosť podľa Provízneho poriadku, ktorý bol súčasťou zmluvy, túto províziu vrátiť. Keďže žalovaný svoju povinnosť nesplnil, súd ju v rozhodnutí zaviazal na zaplatenie čiastky 2 522,76 eur.

36. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

37. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

38. Podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

39. Žalobca bol v tomto spore plne úspešný, preto mu patrí nárok na náhradu trov konania voči žalovanému. S poukazom na to mu súd podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku nárok na náhradu trov konania priznal v rozsahu 100 %, pričom o výške bude rozhodnuté až po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením. Strany sporu nenavrhlí a ani súd nezistil existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré by mal postupovať podľa § 257 CSP a náhradu trov konania žalobcovi nepriznať.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia jeho písomného vyhotovenia na Okresný súd Nitra.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.